

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ТА ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ»

Рівень вищої освіти *перший(бакалаврський)*

Галузь знань *05 Соціальні та поведінкові науки*

Спеціальність *053 Психологія*

Освітня програма *«Психологія», затверджена наказом ДДУВС від 07.04.2022 № 198*

Статус навчальної дисципліни *обов'язкова*

Мова навчання *українська*

ЗАТВЕРДЖЕНО

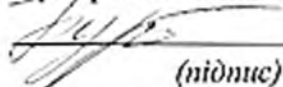
Навчально-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Протокол від 31.08.2023 № 12

СХВАЛЕНО

Вченою радою навчально-
наукового інституту ННПЦО
Протокол від 29.08.2023 № 1

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Психологія»

(підпис)

Ірина БУРЛАКОВА

(ім'я та прізвище)

Розглянуто на засіданні кафедри фізичного виховання та тактико-спеціальної підготовки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти
Протокол від №

Безпека життєдіяльності та охорона праці // Робоча програма навчальної дисципліни. – Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. – 31 с.

РОЗРОБНИК:

професор кафедри фізичного виховання та тактико-спеціальної підготовки ДДУВС, д.б.н., професор Грибан В.Г.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін ВНПЗ «Дніпровського гуманітарного університету», к.б.н., доцент ХМЕЛЬДУНАЙ Г.М.
2. доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання ПДАФКіС, к.фіз.вих., доцент; КОШЕЛЕВА О.О.

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри, протокол – розробника РГІНД	Зміст змін	Підпис завідувача
20 /20			
20 /20			
20 /20			
20 /20			
20 /20			

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	3	
Загальна кількість годин:	90	
Рік підготовки:	1	1
Семестр:	2	1,2
Лекції	16	4
Семінарські	14	2
Практичні	-	-
Самостійна робота	60	84
Індивідуальні завдання (презентація):	+	
Підсумковий семестровий контроль: залік	+	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Метою вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці» є набуття знань з охорони праці та основних положень з безпеки життєдіяльності для формування понять, вмінь та навичок практичного застосування законодавчо-нормативної бази з дисциплін, вирішення складних проблем інноваційного характеру та прийняття ефективних рішень як в повсякденних умовах, а особливо при виникненні надзвичайних ситуацій різного походження: техногенних, природних, соціально-політичних, антропогенних, тощо.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Загальні компетентності:

ЗК1 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11 – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань.

Пререквізити – Фізичне виховання

Постреквізити – Інформаційні системи та технології в діяльності психолога.

Програмні результати навчання:

ПРН14 – Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонстрували лідерські якості.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

ТЕМА 1. ВСТУП ДО ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ

Визначення поняття безпеки життєдіяльності. Рівновага в системі "людина - життєве середовище", «людина – машина – середовище» та її компоненти. Безпека абсолютна та відносна. Життєдіяльність - як процес існування та самореалізації індивіда в єдності його життєвих потреб і можливостей. Аксиома про потенційну небезпеку діяльності людини. Предмети, об'єкти та цілі в системі "людина - життєве середовище". Ергономічні принципи безпеки, сумісності людини з технікою та середовищем. Ергономіка та умови праці. Категорії тяжкості праці.

Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану. Дії населення в умовах воєнного стану.

ТЕМА 2. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ. ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ.

Конституційні засади охорони праці в Україні. Законодавство України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці». Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.

Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП.

Стандарти в галузі охорони праці. Система стандартів безпеки праці (ССБП). МІЖДЕРЖАВНІ стандарти ССБП. Національні стандарти України з охорони праці. Санітарні, будівельні норми, інші загальнодержавні документи з охорони праці.

Акти з охорони праці, що діють в організації, їх склад і структура. Інструкції з охорони праці. Розробка та затвердження актів з охорони праці, що діють в організації.

ТЕМА 3. ОСНОВИ ФІЗІОЛОГІЇ ТА ГІГІЄНИ ПРАЦІ. МІКРОКЛІМАТ ВИРОБНИЧИХ ПРИМІЩЕНЬ.

Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Втома. Гігієна праці, її значення. Чинники, що

визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці.

Робоча зона та повітря робочої зони. Мікроклімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів мікроклімату. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату.

Склад повітря робочої зони: джерела забруднення повітряного середовища шкідливими речовинами (газами, паром, пилом, димом, мікроорганізмами). Гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих речовин. Контроль за станом повітряного середовища на виробництві. Заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони.

Вентиляція. Види вентиляції. Організація повітрообміну в приміщеннях, повітряний баланс, кратність повітрообміну. Природна вентиляція. Системи штучної (механічної) вентиляції, їх вибір, конструктивне оформлення. Місцева (локальна) механічна вентиляція.

Основні світлотехнічні визначення. Природне, штучне, суміщене освітлення.

ТЕМА 4. ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКА, ЗАХОДИ ТА ЗАСОБИ ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКИ.

Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.

Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою. Напруга кроку та дотику. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом

ТЕМА 5. ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухо-небезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон.

Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння.

Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах. Вивчення питань пожежної безпеки працівниками

ТЕМА 6. ПАТОГЕННА ДІЯ МЕХАНІЧНИХ, ФІЗИЧНИХ, ХІМІЧНИХ ТА БІОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ.

Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах ради активного, хімічного і біологічного зараження. Патогенна дія на людину може проявлятися за дією різного роду чинників, які здатні викликати негативні реакції в організмі і які перевищують допустимі рівні, до них належить:

1. Механічні чинники – здатність вражаючого фактора (кулі, снаряда та інших) травмувати людину, викликати поранення, зокрема рвані та колоті рани, ушкодження кінцівок, грудної та черевної порожнин, голови, очей, органів слуху та органів ротової порожнини.

2. Фізичні чинники (тепло, холод, різного роду випромінювання та інше) здатні викликати опіки, відмороження, змінювати ритм дихання, роботи серця, впливати на теплорегуляцію викликаючи тепловий, сонячні удари, змінювати стан внутрішнього середовища, крові, лімфи.

Надмірна та тривала дія фізичних чинників призводить до порушення важливих функцій організму людини, онкологічних захворювань.

3. Біологічні чинники – макро- та мікро- організми, які при певних умовах здатні небезпечно діяти на організм людини, викликаючи різного роду захворювання: віруси, вірусні захворювання, наприклад Ковід-19; мікроорганізми викликають запальні процеси, знижують резистентність організму, що призводить до захворювань людей у несприятливих умовах існування. Наприклад, паличка Коха викликає туберкульоз у людей зі зниженою резистентністю, неякісним харчуванням, переохолодженням та інше.

В умовах війни із-за різких змін навколишнього середовища порушується режим харчування, режим дня, сну. Особливості хвороби сказ тварин.

В умовах військових дій при вибухах снарядів, ракет внаслідок мають місце великі пожежі та надмірне випромінювання тепла, забруднення середовища вибуховими засобами (мінами, снарядами, уламками ракет), небезпечними газами, хімічними та радіоактивними речовинами.

Органи державної влади, юридичні особи та громадяни України мають право безкоштовно отримувати від Державної служби надзвичайних ситуацій, інших органів виконавчої влади, що беруть участь у моніторингу і прогнозуванні надзвичайних ситуацій, інформацію відносно надзвичайних ситуацій.

ТЕМА 7. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА

Правила поведінки з вибухонебезпечними та підозрілими предметами.

Координаційну діяльність органів виконавчої влади у сфері безпеки життєдіяльності здійснюється: РНБУ, КМУ.

Для координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади підприємств, установ, організацій пов'язаних з техногенно-екологічною безпекою, захистом населення і територій, запобігання та реагування на надзвичайні ситуації та порушення умов праці здійснюється:

1. КМУ утворює державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

2. Областями утворюється регіональні комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

3. Районними державними адміністраціями, виконавчими радами утворюються місцеві комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

4. Керівниками органів підприємств, установ та організацій утворюються комісії з питань надзвичайних ситуацій.

Захист житла, робочого місця, достатку, здоров'я, довкілля — основні проблеми безпечного самопочуття людини. Відчуття небезпеки має також глибоко індивідуальний відтінок, який головним чином залежить від:

- а) рівня соціального і духовного розвитку особистості;
- б) ситуації і суспільного устрою, які позитивно чи негативно

впливають на світосприйняття громадянина.

При ідентифікації небезпек необхідно виходити з принципу «все впливає на все», тобто джерелом небезпеки може бути все живе і неживе, а підлягати небезпеці також може все живе і неживе.

Джерелами (носіями) небезпек є:

- природні процеси та явища;
- елементи техногенного середовища;
- людські дії, що приховують у собі загрозу небезпеки.

ТЕМА 8. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА СТРУКТУРА ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ У НАДЗВИЧАЙНИХ СТАНАХ

Правовою основою безпеки життєдіяльності є Конституція України, Кодекс Цивільного захисту України, інші закони України, що стосуються безпеки людини, а також акти Президента України та Кабінету Міністра України.

Мета та завдання Кодексу Цивільного захисту України, права та обов'язки громадян України, іноземців та осіб без громадянства в умовах надзвичайних ситуацій. Захист населення згідно Закону України «Про основи національної безпеки України» та суб'єктами, уповноваженими згідно Кодексу у мирний час а також в період війни.

Колективний захист населення від вражаючих факторів ядерної зброї.

Захисні споруди цивільної оборони (захист людей від дії факторів ураження НС техногенного, природного, соціально-політичного та воєнного характеру). Класифікація захисних споруд за своїми захисними властивостями (сховища і протирадіаційні укриття).

Сховища повинні забезпечувати можливість безперервного перебування в них людей на протязі двох діб.

Захист населення – це комплекс заходів, спрямованих на попередження негативного впливу наслідків надзвичайних ситуацій чи максимального послаблення ступеня їх негативного впливу.

Індивідуальний захист людей (протигази, спеціальні костюми, взуття, тощо). В умовах евакуації людей забезпечують медичним захистом, що є складовою частиною комплексу медичних заходів цивільної оборони. Медичні засоби захисту призначені для профілактики і надання допомоги населенню, що потерпіло від надзвичайних ситуацій. За їх допомогою можна урятувати життя більшій кількості людей, повністю попередити або значно знизити розвиток уражень у них, підвищити стійкість організму людини до її дії ураження радіоактивними, отруйними речовинами і бактеріальними засобами.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

**ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ»**

Освітній ступінь *бакалавр*

Спеціальність *053 «Психологія»*

на 2023 / 2024 навчальний рік

Форма навчання **ДЕННА** Обсяг **3** кредити ЄКТС (**90** годин).

Навчально-науковий інститут права та інноваційної освіти

Курс **1** Групи **Б-ПС-341**

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
	II семестр						
1	Вступ до охорони праці та безпеки життєдіяльності в умовах воєнного стану правового режиму	10	2	2			8
2	Правові та організаційні питання безпеки життєдіяльності. Законодавче забезпечення охорони праці в Україні.	12	4	2	2		8
3	Основи фізіології та гігієни праці. Мікроклімат виробничих приміщень	12	4	2	2		8
4	Електробезпека. Статична та атмосферна електрика, заходи та засоби захисту	12	4	2	2		8
5	Пожежна безпека	12	4	2	2		8
6	Патогенна дія механічних, фізичних, хімічних та біологічних чинників. Техногенна безпека	14	4	2	2		10
7	Надзвичайні ситуації, класифікація та характеристика	8	4	2	2		4
8	Організаційно-функціональна структура захисту населення та адміністративно-територіальних одиниць у надзвичайних станах	10	4	2	2		6
	<i>Разом за семестр</i>	90	30	16	14		60
	<i>Разом за навчальний рік</i>	90	30	16	14		60
	<i>Форма підсумкового контролю</i>		<i>залік</i>				

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фізичного виховання та тактико-спеціальної підготовки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, протокол від «28» серпня 2023 № 1.

Завідувач кафедри фізичного виховання та тактико-спеціальної підготовки

Ірина СКРИПЧЕНКО

**ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ»**

Освітній ступінь *бакалавр*

Спеціальність *262 «Правоохоронна діяльність»*

на 2023 / 2024 навчальний рік

Форма навчання **ЗАОЧНА** Обсяг **3** кредити ЄКТС (**90** годин).

Навчально-науковий інститут заочного навчання та підвищення кваліфікації

Курс **1** Групи *Групи: БЗ-ПС-341*

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
	II семестр						
1	Вступ до охорони праці та безпеки життєдіяльності в умовах воєнного стану правового режиму	10					10
2	Правові та організаційні питання безпеки життєдіяльності. Законодавче забезпечення охорони праці в Україні.	12	2	2			10
3	Основи фізіології та гігієни праці. Мікроклімат виробничих приміщень	12					12
4	Електробезпека. Статична та атмосферна електрика, заходи та засоби захисту	10					10
5	Пожежна безпека	14					14
6	Патогенна дія механічних, фізичних, хімічних та біологічних чинників. Техногенна безпека	14	2		2		12
7	Надзвичайні ситуації, класифікація та характеристика	10	2	2			8
8	Організаційно-функціональна структура захисту населення та адміністративно-територіальних одиниць у надзвичайних станах	8					8
	<i>Разом за семестр</i>	90	6	4	2		84
	<i>Разом за навчальний рік</i>	90	6	4	2		84
	<i>Форма підсумкового контролю</i>		<i>Залік</i>				

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фізичного виховання та тактико-спеціальної підготовки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, протокол від «28» серпня 2023 № 1.

Завідуюча кафедрою фізичного виховання та тактико-спеціальної підготовки

Ірина СКРИПЧЕНКО

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр).

З навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці» передбачено:

- для денної форми навчання – залік ; - для заочної форми навчання – залік

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання (денна форма)

Поточний контроль (ПК)			ЗАЛІК (З)
Аудиторна робота	Самостійна робота	Індивідуальна робота	
≤20	≤30	≤10	
≤60			≤40
Підсумкова оцінка (П) =ПК+З≤100			

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання (заочна форма)

Поточний контроль (ПК)			ЗАЛІК (З)
Аудиторна робота	Самостійна робота	Індивідуальна робота	
≤30	≤15	≤15	
≤60			≤40
Підсумкова оцінка (П) =ПК+З≤100			

Загальний рейтинг компетентності здобувача складається з рейтингів з навчальної роботи (аудиторна, самостійна, індивідуальна) та підсумкового контролю (залік). При цьому максимальний рейтинг з навчальної роботи становить 60, а підсумкового контролю – 40 балів. Загальний рейтинг компетентності студента, таким чином, оцінюють за 100-бальною шкалою. Окремим здобувачам за активну участь у спортивно-масовій або науковій роботі, за рішенням кафедри, можна нараховувати, у межах 100 балів, додаткові бали, але не більше 20. Якщо студент не зміг отримати мінімальної кількості балів з навчальної роботи (30) або його загальний рейтинг компетентності склав менше 60 балів він вважається таким, що має

академічну заборгованість. Рейтинг з навчальної роботи здобувача складається з аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи.

Оцінювання компетентності з аудиторної роботи здобувача складається з оцінювання рівня теоретичних знань або практичних умінь, яке проводять у рамках рубіжного контролю з кожної теми, визначеної тематичним планом для відповідного періоду навчання (семестр, навчальний рік).

Наявність оцінок на кожному занятті не може бути обов'язковою вимогою. Проте, викладач може на кожному занятті, у рамках поточного контролю, оцінювати якість виконання здобувачем завдань. Оцінювання за окремою темою (завданням) проводять за наступною шкалою: «відмінно» - 5 балів, «добре» - 4 бали, «задовільно» - 3 бали, «незадовільно» - 2 бали.

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	<p>Високий рівень компетентностей: Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання (права працівників на охорону праці, пільги і компенсації, охорона праці жінок, неповнолітніх та інвалідів, медичні огляди працівників, санітарно-гігієнічні умови праці електричні травми та чинники від яких яких залежить дія електричного струму на людину, надання першої допомоги при ураженні електричним струмом, засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту, пожежна сигналізація, засоби пожежогасіння, дія термічних, хімічних, механічних та біологічних чинників на організм людини, класифікація та характеристика природних, техногенних та соціально-політичних небезпек), формулювання основних понять та термінів (поняття охорони праці та безпеки життєдіяльності, шкідливі та небезпечні (фактори) умови, гігієна праці та виробнича санітарія, санітарна техніка, категорії тяжкості праці, робоча зона, мікроклімат, електробезпека, пожежна безпека, надзвичайні ситуації; принципи (ергономічні принципи безпеки, принципи державної політики України у галузі охорони праці), розв'язання практичних завдань (освітлення, вентиляція приміщень, захист від шуму, випромінювань та вібрації), висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні діючих нормативних документів законодавства з охорони праці (закони, конституційні засади охорони праці в Україні. Закон України «Про охорону праці». нормативно-правові акти, стандарти в галузі охорони праці, акти, інструкції), діючих в Україні на теперішній час в умовах воєнного стану.</p>
4	<p>Добрий рівень компетентностей; Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття та навчальні завдання виконані в повному обсязі з деякими неточностями. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на теоретичні питання повні, але викладені не чітко, розв'язання практичних завдань здійснено, але без прив'язки до тої чи іншої виробничої системи, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні діючих нормативно-правових актив.</p>
3	<p>Достатній рівень компетентностей :Теоретичні питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні (законодавство України, гігієни праці, технічної безпеки); практичні навички та вміння мають поверхневий характер (слабке володіння термінологією, нормативно-правовою базою охорони праці, виробничої санітарії та технікою безпеки), не вдосконалені, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом в основному виконані, деякі види завдань виконані з помилками.</p>

2	Недостатній рівень компетентностей: Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру (володіння термінологією, нормативно-правовою базою охорони праці, виробничої санітарії та технікою безпеки); практичні навички та вміння засвоєні недостатньо (не орієнтується в сутності електричного струму, його напруги, сили та опору, не знає засобів гасіння пожежі, як використовувати вогнегасники та інші засоби пожежогасіння); більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Мінімальний рівень компетентностей: Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття з охорони праці, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, засобами та заходами, що використовуються для безпеки праці.
0	Незадовільний рівень компетентностей . Відсутність на занятті

Визначається середня оцінка за формулою.

$$\sum/N = \mu$$

N – кількість занять з дисципліни в семестрі

Σ– сума оцінок за всі заняття (від 1 до 5)

μ – середня оцінка

μ (середня оцінка)	AP (кількість балів)
5.0 – 4.5	30-25
4.4 – 4.0	24-20
3.9 – 3.5	19-15
3.4 – 3.0	14-10
< 3,0	< 10

Рейтинг компетентності з навчальної роботи студента визначають у кожному семестрі у такому порядку: - розраховують середній бал за семестр (з округленням результату до десятих).

У разі якщо рейтинг компетентності з навчальної роботи становить менше 30 балів, студент не допускається до підсумкового контролю, як такий, що має академічну заборгованість.

Для навчальної дисципліни БЖД та ОП засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: тестові завдання для поточного і підсумкового контролю знань, презентації результатів виконаних завдань, ситуативні завдання тощо.

Індивідуальна робота полягає: у підготовці студентом презентації за певною темою навчальної програми, визначеною викладачем, яка оцінюється у 1-15 балів. Самостійна робота – написання реферативної тематичної роботи яка оцінюється від 1 до 15 балів.

Перелік питань, що виносяться на самостійне опрацювання
**ТЕМА 1. ВСТУП ДО БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ**

Безпека абсолютна та відносна.

Ергономічні принципи безпеки, сумісності людини з технікою та середовищем.

Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану.

Дії населення в умовах воєнного стану.

**ТЕМА 2. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.**

Гарантії прав працівників на охорону праці.

Пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці.

Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів.

Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці щодо безпечної діяльності під час роботи та навчання.

Обов'язкові медичні огляди.

**ТЕМА 3. ОСНОВИ ФІЗІОЛОГІЇ ТА ГІГІЄНИ ПРАЦІ.
МІКРОКЛІМАТ ВИРОБНИЧИХ ПРИМІЩЕНЬ.**

Основи фізіології праці.

Гігієна праці, її значення.

Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці.

Робоча зона та повітря робочої зони.

Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату.

Заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони.

Вентиляція будівель та бомбосховищ.

Вимоги до освітлення, їх класифікація та характеристика.

**ТЕМА 4. ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКА, ЗАХОДИ ТА ЗАСОБИ
ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКИ.**

Дія електричного струму на організм людини.

Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.

Напруга кроку та дотику.

Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом

ТЕМА 5. ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин.

Класифікація вибухо-небезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон.

Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння.

Дії персоналу при виникненні пожежі.

ТЕМА 6. ПАТОГЕННА ДІЯ МЕХАНІЧНИХ, ФІЗИЧНИХ, ХІМІЧНИХ ТА БІОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ.

Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах ради активного, хімічного і біологічного зараження.

Надмірна та тривала дія фізичних чинників призводить до порушення важливих функцій організму людини, онкологічних захворювань.

Режим харчування, режиму дня і сну в умовах війни.

Особливості хвороби сказ тварин, небезпека для людини.

Моніторинг і прогнозуванні надзвичайних ситуацій в умовах військового стану.

ТЕМА 7. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА

Правила поводження з вибухонебезпечними та підозрілими предметами.

Характеристика джерел (носіїв) небезпек.

ТЕМА 8. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА СТРУКТУРА ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ У НАДЗВИЧАЙНИХ СТАНАХ

Мета та завдання Кодексу Цивільного захисту України, права та обов'язки громадян України, іноземців та осіб без громадянства в умовах надзвичайних ситуацій.

Захист населення згідно Закону України «Про основи національно безпеки України» та суб'єктами, уповноваженими згідно Кодексу у мирний час а також в період війни.

Колективний захист населення від вражаючих факторів ядерної зброї.

Захисні споруди цивільної оборони.

Класифікація захисних споруд за своїми захисними властивостями (сховища і протирадіаційні укриття).

Критерії оцінювання **самостійної роботи**
здобувачів вищої освіти **денної форми** навчання – 15 балів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
14-15	Реферат виконано в повній відповідності до вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни; <ul style="list-style-type: none">• Самостійно, логічно побудував план роботи, розкрив у повному обсязі тему, продемонстрував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням;• Використав сучасні комп'ютерні програми та графічні зображення для пояснення поданого матеріалу;• Виконав роботу грамотно, літературною українською мовою;

	<ul style="list-style-type: none"> • Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; • Зміст графічних матеріалів відображає результати, які отримані в розрахунковій частині та оформлено згідно нормативних вимог (за потреби); <p>Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Доповідь і захист роботи обґрунтовані, виявлені комплексні знання зі охорони праці та безпеки життєдіяльності, впевнено і обґрунтовано відповів на запитання викладача або здобувачів
11-13	<p>Реферат виконано в повній відповідності до вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно, логічно побудував план роботи, розкрив у повному обсязі тему, продемонстрував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням; • Використав сучасні комп'ютерні програми та графічні зображення для пояснення поданого матеріалу; • Виконав роботу грамотно, літературною українською мовою; • Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; • Зміст графічних матеріалів відображає результати, які отримані в розрахунковій частині та оформлено згідно нормативних вимог (за потреби); • На захисті роботи продемонстрував добрі знання з висвітленої тематики, виявлені комплексні знання зі охорони праці та безпеки життєдіяльності, впевнено і обґрунтовано відповів на запитання викладача або здобувачів
9-10	<p>Реферат виконано в повній відповідності до вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно, логічно побудував план роботи, розкрив у повному обсязі тему, продемонстрував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням; • Використав сучасні комп'ютерні програми та графічні зображення для пояснення поданого матеріалу, але допустив дві-три незначні помилки. • Виконав роботу грамотно, літературною українською мовою; • Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; • Зміст графічних матеріалів відображає результати, які отримані в розрахунковій частині та оформлено згідно нормативних вимог (за потреби); • Продемонстрував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування; • На захисті роботи продемонстрував добрі знання з висвітленої тематики, виявлені комплексні знання зі охорони праці та безпеки життєдіяльності, відповів на запитання з декількома неточностями.
6-8	<ul style="list-style-type: none"> • Реферат виконано з незначними порушеннями вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни або методичних вказівок до виконання реферату; • У тексті виявлені помилки; надлишок елементів описовості; • Добір інформаційних ресурсів та джерел не завжди актуальний та обґрунтований; • Є певні помилки в узагальненні отриманих результатів, розумінні міждисциплінарних зв'язків та способах прикладного застосування отриманих знань; • Робота подана до захисту у визначений кафедрою термін; • Здобувач неякісно підготував та виконав доповідь, невпевнено відповідає на основні питання за змістом реферату.
3-5	<p>Реферат виконано з суттєвими порушеннями вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни або методичних вказівок до його виконання;</p> <ul style="list-style-type: none"> • В рефераті виявлені суттєві помилки, тема недостатньо розкрита; • Робота подана до захисту з порушенням терміну визначеного кафедрою; • У відповідях на запитання по темі реферату допущені грубі помилки; • Використана застаріла література або відсутні посилання на першоджерела <p>Не систематизована доповідь захисту в цілому.</p>
0-2	<ul style="list-style-type: none"> • Робота не виконана або виконана не самостійно, здобувач не орієнтується в матеріалі дисципліни • Робота подана до захисту не своєчасно, із запізненням строків виконання;

**Критерії оцінювання самостійної роботи
здобувачів вищої освіти заочної форми навчання – 30 балів**

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
26-30	<p>Реферат виконано в повній відповідності до вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно, логічно побудував план роботи, розкрив у повному обсязі тему, продемонстрував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням; • Використав сучасні комп'ютерні програми та графічні зображення для пояснення поданого матеріалу; • Виконав роботу грамотно, літературною українською мовою; • Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; • Зміст графічних матеріалів відображає результати, які отримані в розрахунковій частині та оформлено згідно нормативних вимог (за потреби); <p>Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Доповідь і захист роботи обґрунтовані, виявлені комплексні знання зі охорони праці та безпеки життєдіяльності, впевнено і обґрунтовано відповів на запитання викладача або здобувачів
21-25	<p>Реферат виконано в повній відповідності до вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно, логічно побудував план роботи, розкрив у повному обсязі тему, продемонстрував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням; • Використав сучасні комп'ютерні програми та графічні зображення для пояснення поданого матеріалу; • Виконав роботу грамотно, літературною українською мовою; • Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; • Зміст графічних матеріалів відображає результати, які отримані в розрахунковій частині та оформлено згідно нормативних вимог (за потреби); • На захисті роботи продемонстрував добрі знання з висвітленої тематики, виявлені комплексні знання зі охорони праці та безпеки життєдіяльності, впевнено і обґрунтовано відповів на запитання викладача або здобувачів
16-20	<p>Реферат виконано в повній відповідності до вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно, логічно побудував план роботи, розкрив у повному обсязі тему, продемонстрував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням; • Використав сучасні комп'ютерні програми та графічні зображення для пояснення поданого матеріалу, але допустив дві-три незначні помилки. • Виконав роботу грамотно, літературною українською мовою; • Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; • Зміст графічних матеріалів відображає результати, які отримані в розрахунковій частині та оформлено згідно нормативних вимог (за потреби); • Продемонстрував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування; • На захисті роботи продемонстрував добрі знання з висвітленої тематики, виявлені комплексні знання зі охорони праці та безпеки життєдіяльності, відповів на запитання з декількома неточностями.

11-15	<ul style="list-style-type: none"> • Реферат виконано з незначними порушеннями вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни або методичних вказівок до виконання реферату; • У тексті виявлені помилки; надлишок елементів описовості; • Добір інформаційних ресурсів та джерел не завжди актуальний та обґрунтований; • Є певні помилки в узагальненні отриманих результатів, розумінні міждисциплінарних зв'язків та способах прикладного застосування отриманих знань; • Робота подана до захисту у визначений кафедрою термін; • Здобувач неякісно підготував та виконав доповідь, невпевнено відповідає на основні питання за змістом реферату.
6-10	<p>Реферат виконано з суттєвими порушеннями вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни або методичних вказівок до його виконання;</p> <ul style="list-style-type: none"> • В рефераті виявлені суттєві помилки, тема недостатньо розкрита; • Робота подана до захисту з порушенням терміну визначеного кафедрою; • У відповідях на запитання по темі реферату допущені грубі помилки; • Використана застаріла література або відсутні посилання на першоджерела <p>Не систематизована доповідь захисту в цілому.</p>
0-5	<ul style="list-style-type: none"> • Робота не виконана або виконана не самостійно, здобувач не орієнтується в матеріалі дисципліни • Робота подана до захисту не своєчасно, із запізненням строків виконання;

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання (питання)

1. Аварії та їх категорії.
2. Біологічні та хімічні фактори небезпеки
3. Вентиляція виробничих приміщень
4. Види іонізуючого випромінювання.
5. Визначення понять “іонізуюче випромінювання” та “радіаційна безпека”.
6. Вимоги до природного освітлення виробничих приміщень
7. Вимоги до штучного освітлення приміщень.
8. Виробнича система та її складові
9. Відчуттєвий, відпускаючий і невідпускаючий струм. Допустимі значення сили струмів.
10. Вірусні хвороби як чинники небезпеки
11. Вплив іонізуючого випромінювання на організм людини. Соматичні і генетичні наслідки опромінення.
12. Вплив лазерного випромінювання на людину та захист від нього
13. Вплив людини на гідросферу
14. Вплив радіочастотного випромінювання на людину та захист від нього
15. Вплив шуму та вібрації на людину.
16. Втома, відпочинок, їх характеристика
17. Електротравма, її види та заходи і засоби профілактики.
18. Законодавче забезпечення безпеки життєдіяльності
19. Захист населення при аваріях на хімічно-небезпечних об'єктах
20. Індивідуальні засоби захисту
21. Інфрачервоні випромінювання, їх вплив на організм людини, нормування, заходи та засоби захисту
22. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом.

23. Комісія з питань охорони праці на підприємстві, порядок її створення, обов'язки та права
24. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.
25. Надзвичайні ситуації та їх класифікація за походженням.
26. Небезпечні хвороби, що викликаються вірусами
27. Небезпечні хімічні чинники
28. Нормування та контроль параметрів мікроклімату.
29. Організація життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях.
30. Основні нормативні документи, що регламентують вимоги щодо пожежної безпеки. Небезпечні та шкідливі фактори, пов'язані з пожежами.
31. Основні принципи захисту в надзвичайних ситуаціях
32. Основні причини пожеж.
33. Патогенна дія фізичних факторів на організм: вібрація.
34. Поняття виробничої санітарії, її значення. Фактори, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці.
35. Потенційні джерела небезпеки. Характеристика ризику.
36. Способи захисту у надзвичайних ситуаціях
37. Способи і засоби гасіння пожеж.
38. Стан охорони праці, виробничого травматизму та професійної захворюваності в Україні
39. Статична електрика, характеристика, захист.
40. Ступінь вогнестійкості приміщень та споруд
41. Теплообмін організму людини та його залежність від параметрів мікроклімату, тепловий удар.
42. Технічні засоби безпеки праці на виробництві.
43. Фізична праця та її характеристика за важкістю трудового процесу
44. Характеристика людини як елемента біосоціальної системи.

**Критерії оцінювання індивідуальної роботи
здобувачів вищої освіти денної форми навчання – 15 балів**

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
14- 15	<p>Презентацію виконано в повній відповідності до вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно, логічно побудував план роботи, розкрив у повному обсязі тему, продемонстрував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням; • Використав сучасні комп'ютерні програми та графічні зображення для пояснення поданого матеріалу; • Виконав роботу грамотно, літературною українською мовою; • Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; • Зміст графічних матеріалів відображає результати, які отримані в розрахунковій частині та оформлено згідно нормативних вимог (за потреби); • Доповідь і захист роботи обґрунтовані, виявлені комплексні знання зі охорони праці та безпеки життєдіяльності, впевнено і обґрунтовано відповів на запитання викладача або

	здобувачів
11-13	<p>Презентацію виконано в повній відповідності до вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно, логічно побудував план роботи, розкрив у повному обсязі тему, продемонстрував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням; • Використав сучасні комп'ютерні програми та графічні зображення для пояснення поданого матеріалу; • Виконав роботу грамотно, літературною українською мовою; • Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; • Зміст графічних матеріалів відображає результати, які отримані в розрахунковій частині та оформлено згідно нормативних вимог (за потреби); • На захисті роботи продемонстрував добрі знання з висвітленої тематики, виявлені комплексні знання зі охорони праці та безпеки життєдіяльності, впевнено і обґрунтовано відповів на запитання викладача або здобувачів
9-10	<p>Презентацію виконано в повній відповідності до вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно, логічно побудував план роботи, розкрив у повному обсязі тему, продемонстрував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням; • Використав сучасні комп'ютерні програми та графічні зображення для пояснення поданого матеріалу, але допустив дві-три незначні помилки. • Виконав роботу грамотно, літературною українською мовою; • Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; • Зміст графічних матеріалів відображає результати, які отримані в розрахунковій частині та оформлено згідно нормативних вимог (за потреби); • Прогнозував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування; • На захисті роботи продемонстрував добрі знання з висвітленої тематики, виявлені комплексні знання зі охорони праці та безпеки життєдіяльності, відповів на запитання з декількома неточностями.
6-8	<ul style="list-style-type: none"> • Презентацію виконано з незначними порушеннями вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни або методичних вказівок до виконання реферату; • У тексті виявлені помилки; надлишок елементів описовості; • Добір інформаційних ресурсів та джерел не завжди актуальний та обґрунтований; • Є певні помилки в узагальненні отриманих результатів, розумінні міждисциплінарних зв'язків та способах прикладного застосування отриманих знань; • Робота подана до захисту у визначений кафедрою термін; • Здобувач неякісно підготував та виконав доповідь, невпевнено відповідає на основні питання за змістом реферату.
3-5	<p>Презентацію виконано з суттєвими порушеннями вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни або методичних вказівок до його виконання;</p> <ul style="list-style-type: none"> • В рефераті виявлені суттєві помилки, тема недостатньо розкрита; • Робота подана до захисту з порушенням терміну визначеного кафедрою; • У відповідях на запитання по темі реферату допущені грубі помилки; • Використана застаріла література або відсутні посилання на першоджерела <p>Не систематизована доповідь захисту в цілому.</p>
0-2	<ul style="list-style-type: none"> • Презентація не виконана або виконана не самостійно (взята з інтернету), здобувач не орієнтується в матеріалі дисципліни • Робота подана до захисту не своєчасно, із запізненням строків виконання;

**Критерії оцінювання індивідуальної роботи
здобувачів вищої освіти заочної форми навчання – 10 балів**

БАЛЛИ	ПОЯСНЕННЯ
10	<p>Презентацію виконано в повній відповідності до вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно, логічно побудував план роботи, розкрив у повному обсязі тему, продемонстрував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням; • Використав сучасні комп'ютерні програми та графічні зображення для пояснення поданого матеріалу; • Виконав роботу грамотно, літературною українською мовою; • Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; • Зміст графічних матеріалів відображає результати, які отримані в розрахунковій частині та оформлено згідно нормативних вимог (за потреби); • Доповідь і захист роботи обґрунтовані, виявлені комплексні знання зі охорони праці та безпеки життєдіяльності, впевнено і обґрунтовано відповів на запитання викладача або здобувачів
8-9	<p>Презентацію виконано в повній відповідності до вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно, логічно побудував план роботи, розкрив у повному обсязі тему, продемонстрував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням; • Використав сучасні комп'ютерні програми та графічні зображення для пояснення поданого матеріалу; • Виконав роботу грамотно, літературною українською мовою; • Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; • Зміст графічних матеріалів відображає результати, які отримані в розрахунковій частині та оформлено згідно нормативних вимог (за потреби); • На захисті роботи продемонстрував добрі знання з висвітленої тематики, виявлені комплексні знання зі охорони праці та безпеки життєдіяльності, впевнено і обґрунтовано відповів на запитання викладача або здобувачів
6-7	<p>Презентацію виконано в повній відповідності до вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно, логічно побудував план роботи, розкрив у повному обсязі тему, продемонстрував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням; • Використав сучасні комп'ютерні програми та графічні зображення для пояснення поданого матеріалу, але допустив дві-три незначні помилки. • Виконав роботу грамотно, літературною українською мовою; • Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; • Зміст графічних матеріалів відображає результати, які отримані в розрахунковій частині та оформлено згідно нормативних вимог (за потреби); • Прогнозував розуміння зв'язку отриманих результатів з практичним застосуванням, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування; • На захисті роботи продемонстрував добрі знання з висвітленої тематики, виявлені комплексні знання зі охорони праці та безпеки життєдіяльності, відповів на запитання з декількома неточностями.
4-5	<ul style="list-style-type: none"> • Презентацію виконано з незначними порушеннями вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни або методичних вказівок до виконання реферату; • У тексті виявлені помилки; надлишок елементів описовості; • Добір інформаційних ресурсів та джерел не завжди актуальний та обґрунтований; • Є певні помилки в узагальненні отриманих результатів, розумінні міждисциплінарних зв'язків та способах прикладного застосування отриманих знань; • Робота подана до захисту у визначений кафедрою термін; • Здобувач неякісно підготував та виконав доповідь, невпевнено відповідає на основні питання за змістом реферату.

2-3	Презентацію виконано з суттєвими порушеннями вимог завдання, державних норм, робочої програми дисципліни або методичних вказівок до його виконання; • В рефераті виявлені суттєві помилки, тема недостатньо розкрита; • Робота подана до захисту з порушенням терміну визначеного кафедрою; • У відповідях на запитання по темі реферату допущені грубі помилки; • Використана застаріла література або відсутні посилання на першоджерела Не систематизована доповідь захисту в цілому.
0-1	• Презентація не виконана або виконана не самостійно (взята з інтернету), здобувач не орієнтується в матеріалі дисципліни • Робота подана до захисту не своєчасно, із запізненням строків виконання;

Перелік питань для підсумкового контролю (залік)

1. Поняття про охорону праці, її предмет та об'єкт.
2. Теплообмін організму людини та його залежність від параметрів мікроклімату, тепловий удар.
3. Соціально-економічне та правове значення охорони праці.
4. Безпека виробничого устаткування.
5. Небезпечні хвороби , що викликаються бактеріями
6. Небезпечні хвороби , що викликаються вірусами
7. Основні функції та завдання управління охороною праці на підприємстві.
8. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.
9. Інструктажі з охорони праці
10. Вплив шуму та вібрації на людину.
11. Види іонізуючого випромінювання.
12. Індивідуальні засоби захисту
13. Основні закони з охорони праці в Україні
14. Захисні заземлення та занулення, їх характеристика.
15. Колективні засоби захисту
16. Дія електричного струму на людину.
17. Визначення понять “іонізуюче випромінювання” та “радіаційна безпека”.
18. Взаємодія випромінювання з середовищем.
19. Управління охороною праці на підприємстві та обов'язки роботодавця та працівника
20. Вплив людини на гідросферу
21. Патогенна дія фізичних факторів на організм.
22. Фізична праця та її характеристика за важкістю трудового процесу
23. Інфрачервоні випромінювання, їх вплив на організм людини, нормування, заходи та засоби захисту

24. Втома, відпочинок, їх характеристика
25. Розумова праця
26. Основні етапи розвитку вчення про охорону праці.
27. Захист населення при аваріях на хімічно-небезпечних об'єктах
28. Небезпечні хвороби, що викликаються вірусами
29. Стан охорони праці, виробничого травматизму та професійної захворюваності в Україні
30. Атмосферна електрика. Захист від блискавки.
31. Дозування іонізуючого випромінювання
32. Поняття виробничої санітарії, її значення. Фактори, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці.
33. Патогенна дія фізичних факторів на організм: вібрація.
34. Законодавче забезпечення безпеки життєдіяльності
35. Визначення понять “робоча зона” та “повітря робочої зони”. Склад повітря робочої зони, джерела забруднення.
36. Біологічні та хімічні фактори безпеки
37. Виробнича система та її складові
38. Предмет “Охорона праці” та його роль і місце у формуванні майбутнього фахівця, зв'язок з іншими дисциплінами.
39. Способи захисту у надзвичайних ситуаціях
40. Класи пожеж
41. Основні законодавчі акти про охорону праці.
42. Організація життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях.
43. Вентиляція виробничих приміщень
44. Особливості охорони праці неповнолітніх.
45. Аварії та їх категорії.
46. Вимоги до природного освітлення виробничих приміщень
47. Нормування та контроль параметрів мікроклімату.
48. Вимоги до штучного освітлення приміщень.
49. Небезпечні хімічні чинники
50. Основні принципи державної політики в галузі охорони праці.
51. Потенційні джерела безпеки. Характеристика ризику.
52. Охорона праці жінок
53. Мікроклімат виробничих приміщень.
54. Характеристика людини як елемента біосоціальної системи.

55. Ступінь вогнестійкості приміщень та споруд
56. Технічні засоби безпеки праці на виробництві.
57. Державний нагляд за охороною праці в Україні.
58. Вода як засіб гасіння пожеж
59. Гарантії охорони праці жінок.
60. Способи і засоби гасіння пожеж.
61. Об'єктові технічні засоби безпеки
62. Медичні огляди при прийнятті на роботу та в період роботи.
63. Надзвичайні ситуації та їх класифікація за походженням.
64. Способи гасіння пожеж класів С і Д.
65. Вентиляція, її види та характеристика.
66. Вплив іонізуючого випромінювання на організм людини. Соматичні і генетичні наслідки опромінення.
67. Професійний добір та його медичне забезпечення
68. Органи державного управління охороною праці, їх компетенція, повноваження і функції.
69. Основні причини пожеж.
70. Вірусні хвороби як чинники небезпеки
71. Виробниче освітлення та вимоги до нього. Види виробничого освітлення.
72. Основні нормативні документи, що регламентують вимоги щодо пожежної безпеки. Небезпечні та шкідливі фактори, пов'язані з пожежами.
73. Навчання з охорони праці
74. Фізична, механізована та автоматизована праця
75. Електротравма, її види та заходи і засоби профілактики.
76. Основні принципи захисту в надзвичайних ситуаціях
77. Фактори, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.
78. Інструктажі з питань охорони праці, їх види та порядок проведення
79. Вплив лазерного випромінювання на людину та захист від нього
80. Відчуттєвий, відпускаючий і невідпускаючий струм. Допустимі значення сили струмів.
81. Вплив радіочастотного випромінювання на людину та захист від нього
82. Причини та наслідки пожеж
83. Комісія з питань охорони праці на підприємстві, порядок її створення, обов'язки та права

84. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом.

85. Дайте визначення охорони праці як галузі знань та галузі людської діяльності

86. Статична електрика, характеристика, захист.

Критерії оцінки знань

для підсумкового контролю при очному навчанні (залік) – 40 балів

1. Виконання теоретичної частини завдання – тах 20 балів
(відповісти на два теоретичних запитання у білеті)
2. Виконання практичної частини завдання – тах 20 балів
(описати алгоритм дій при заданій ситуації)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59		не	Не задовільно	FX

				<i>навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).</i>
1-34			F	<i>«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.</i>

У разі дистанційного навчання вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці» та складання підсумкових контрольних заходів відбувається дистанційно, з використанням системи «Moodle».

Залік з навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» може проводитися у вигляді тестів. Тестові завдання складаються із 40 питань за темами, передбаченими Робочою програмою навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» на навчальний рік. Кожне тестове питання містить 4 варіанти відповіді, із яких ви повинні обрати одну. По всіх тестових питаннях правильна відповідь – одна. Одна правильна відповідь оцінюється в один бал.

Для успішного складання заліку і отримання позитивної оцінки студенту необхідно набрати мінімальну кількість балів – 20. Максимальна кількість балів за залік – 40.

Право на складання заліку матимуть студенти, які виконали всі завдання, що розміщені у системі «Moodle» та результатами їх оцінювання викладачем у цій же системі отримали не менше 40 балів (сумарно за аудиторну – 10-30 балів, самостійну та індивідуальну роботи – по 10-15 балів).

Підсумковий контроль у студентів групи здійснюватиметься у день, визначений розкладом заліково-екзаменаційної сесії, з 9.00 год. до 17.00 год. Загальна кількість поставлених на вирішення питань – 40 (з тем, які відпрацьовувались протягом семестру).

На тестування (на залік) відводиться 80 хвилин, після чого доступ до тестування буде закрито.

Отримані бали плюуються до тих, які виставлені викладачем за аудиторну, самостійну та індивідуальну роботи.

Таким, що склав залік, вважається здобувач, який отримав за свої відповіді не менше 20 балів.

Тим здобувачам, які за результатами складання заліку не отримали необхідну суму балів, буде надана можливість повторного перескладання.

День перескладання визначається кафедрою фізичного виховання та тактико-спеціальної підготовки, інформацію про нього повідомить методист.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ

Освітній ступінь **бакалавр**
Спеціальність **053 Психологія**

на **2023/2024** навчальний рік

Основні нормативні акти:

1. Конституція України

Акти міжнародного права

1. Міжнародне законодавство про охорону праці: Конвенції та рекомендації МОП: У 3-х томах / Упоряд. Е.М. Теличко. – К., 2007.

Закони

1. Закон України «Про охорону праці». Закон введено в дію з дня опублікування - 24 листопада 1992 року (згідно з Постановою Верховної Ради України від 14 жовтня 1992 року N 2695-XII). Із змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 19 липня 2022 року N 2434-IX (який діє протягом дії воєнного стану, введеного відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану", і втрачає чинність з дня припинення або скасування воєнного стану), від 28 липня 2022 року N 2468-IX.

2. Кодекс законів про працю України. Кодекс введено в дію з 1 червня 1972 року (зміни, внесені від 15 березня 2022 року N 2136-IX, ОВУ, 2022 р., N 31, ст. 1634 (який діє протягом дії воєнного стану, введеного відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану", і втрачає чинність з дня припинення або скасування воєнного стану), від 16 листопада 2022 року N 2759-IX, ОВУ, 2022 р., N 98, ст. 6092.

3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Вводиться в дію Постановою ВР № 2802-XII від 19.11.92, ВВР, 1993, № 4, ст.20. Із змінами, внесеними згідно із Законами № 1123-IX від 18.12.2020, ВВР, 2021, № 12, ст.98 - вводиться в дію з 14.02.2021.

4. Кодекс цивільного захисту України. Із змінами і доповненнями, внесеними законами України від 16 листопада 2022 року N 2750-IX, ОВУ, 2022 р., N 96, ст. 5960.

5. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку». Вводиться в дію Постановою ВР № 40/95-ВР від 08.02.95, ВВР, 1995, № 12, ст.82. Із змінами, внесеними згідно із Законами № 1082-IX від 15.12.2020, ВВР, 2021, № 16, ст.144

6. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення». Вводиться в дію Постановою ВР № 4005-XII від 24.02.94, ВВР, 1994, № 27, ст.219. Із змінами, внесеними згідно із Законами № 1113-IX від 17.12.2020, ВВР, 2021, № 12, ст.95.

7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності». (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 46-47, ст.403). Із змінами, внесеними згідно із Законами № 1217-IX від 05.02.2021, ВВР, 2021, № 19, ст.171.

8. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». Із змінами і доповненнями, внесеними Законом України підпунктом 2 пункту 26 розділу I від 28 квітня 2021 року N 1423-IX, набирають чинності з 26 травня 2022 року.

9. Закон України «Про введення воєнного стану в Україні» № 64/2022 від 24 лютого 2022 року № 2102-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>.

10. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» № 2849-IX від 13.12.2022 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>.

Підзаконні акти

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. № 1232 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».

2. Гігієнічні нормативи ГН 3.3.5-8-6.6.1-2002 «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу». Затверджена Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27.12.2001 № 528.

3. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 08.06.2004 р. № 151.

4. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.

5. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.

6. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.

7. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.

9.НПАОП 0.00-4.33-99 «Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій. Наказ Держнаглядохоронпраці від 17.06.1999 р. № 112.

10.НПАОП 0.00-8.24-05 «Перелік робіт з підвищеною небезпекою». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.

Підручники:

1.Грибан В.Г., Фоменко А.Є., Казначеев Д.Г. Підручник. «Безпека життєдіяльності та охорона праці». Дніпро. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. 2021.-480 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Грибан В.Г., Казначеев Д.Г., Бойко О.І. Безпека життєдіяльності та охорона праці у схемах: навчальний посібник. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ.2019. 228 с.

2. Пожарова О. В. Охорона праці : навчальний посібник. Одеса, 2022. 86 с.

3. Заїкіна Д. П., Глива В. А. Основи охорони праці та безпека життєдіяльності: посіб. Д. П. Заїкіна, В. А. Глива. – RS Global Sp. z O.O., Warsaw, 2019. 44 с.

Інтернет–ресурси:

1.<http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).

2.<http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

3.<http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.

4.<http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

5. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)»

6. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>. - Всі документи - Верховна Рада України.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фізичного виховання та тактико-спеціальної підготовки , протокол від 28.08. 2023 № 1.

**Завідувач кафедри фізичного виховання
та тактико-спеціальної підготовки**

Ірина СКРИПЧЕНКО